

NUTIKAS ETTEVÕTE

28. september 2018

ARCHIMEDES

Eesti Teadusagentuur
Estonian Research Council

ETAg ja SA Archimedes jagavad partneritega Ettevõtlusnädalal infot rahastus- ja koostöövõimaluste kohta

Ettevõtlusnädal on suurim kodumaine ettevõtlusfestival, mis toimub oktoobri esimesel nädalal kõikjal üle Eesti. SA Archimedes, Eesti Teadusagentuuri, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse, ADAPTERi ja MAK-võrgustiku koostöös toimuvad neljas Eesti linnas ettevõtjatele mõeldud infoseminarid. Lisaks tutvustatakse meetmeid NUTIKAS 16. oktoobril Kuressaares toimuvatel meetmetel infoseminaril.

Võrus, Tartus, Tallinnas ja Jõhvis toimuvatel seminaridel käigus tutvustatakse lähemalt ettevõtete ja teadusasutuste koostöö toetamiseks mõeldud meetmeid NUTIKAS. Selle raames jagavad oma kogemusi ka toetust taotlenud ettevõtteid. Samuti antakse ülevaade, millistes EL teadusprogrammi Horisont 2020 osades saavad ettevõtteid toetada ja esitletakse konkreetset ettevõtetele suunatud toetuskeeme.

EAS tutvustab ettevõtte arenguprogrammi ning Adapter.ee näitab, kuidas ühe kontaktpunkti kaudu saab ettevõtte juurdepääsu enam kui 3500 teadlase ja inseneri teadmiste ja oskustele. Lisaks jagatakse seminaridel teavet teadus- ja tehnoloogiapakti osas ning räägitakse sellestki, kuidas koolid ja ettevõtteid saavad omavahel koostööd teha. Pärast ettekandeid toimuvad huvilistele konsultatsioonid.

Infoseminarid toimuvad:

- Võrus** (Stedingu kohvik, Stedingu maja, Kreutzwaldi 15, Võru) esmaspäeval, **1. oktoobril** algusega kell 15.
- Tartus** (Dorpati konverentsikeskus, Petersoni saal, Turu 2, Tartu) teisipäeval, **2. oktoobril** algusega kell 14.
- Tallinnas** (SEB innovatsioonikeskus, Tornimäe 2, Tallinn) kolmapäeval, **3. oktoobril** algusega kell 13.
- Jõhvis** (Kaubanduskeskus Tsentraal, Keskväljal 4, Jõhvi) reedel, **5. oktoobril** algusega kell 13.
- Kuressaares** (kohal ainult meetmeid NUTIKAS) (Hotell Meri konverentsisaal, Pargi 16, Kuressaare) teisipäeval **16. oktoobril** algusega kl 12.30.

Vaata lisaks: <https://ettevotlusnadal.ee>

Toetusmeede annab firmadele tootearendusel eelise

Kuidas parima tulemuse nimel edukalt lõimida tootearendust ning teadusmahukat lähenemist? Siin ulatab ettevõtetele abikäe toetusmeede NUTIKAS, mis aitab firmadel koostöös teadusasutustega teostada vajalikke tootearendusprojekte või rakendusuringuid.

Nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondade (IKT, tervisetehnoloogiad- ja teenused, ressursside tõhusam kasutamine) edendamiseks mõeldud meetmest NUTIKAS saab taotleda toetust suurusjärgus 20 000 kuni 2 miljonit eurot projekti kohta. Toetatavate tegevuste kestus on kuni kolm aastat

ja need peavad olema lõppenud hiljemalt 31. augustil 2022. Taotlejaks saab olla Eesti äriregistris registreeritud ettevõtte, kelle huvides rakendusuringut või tootearendusprojekti läbi viiakse.

Ettevõtte peab osalema uurimise ja arendamise rahalise panusega, mis sõltub ettevõtte suurusest ja toetatavast tegevusest. Äriplaan koostamisel on võimalik konsulteerida Tartu Ärinõuandla ning SA Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse ettevõtluskonsultantidega.

Meetme rakendaja on SA Archimedes koostöös Eesti Teadusagentuuriga ja selle kogumaht Euroopa

Regionaalarengu Fondi toel on 26,6 miljonit eurot.

Jaanuaris avas SA Archimedes III taotlusvoor. Taotlusvoor tänavune maht on 15 miljonit eurot ja voor on avatud kuni 19. detsembrini 2018. Taotlusi saab esitada jooksvalt ning neid hindab Eesti Teadusagentuuri juures tegutsev juhtkomisjon, kes kaasab hindamisse eksperdid.

Vaata ka: www.etag.ee/nutikas

Kaugjuhitav sõiduk tuleb päästjatele appi

AS Milrem arendatav kaugjuhitav päästeplatvorm. Foto: AS Milrem

NUTIKAS ootab ettevõtjaid taotlema

NUTIKAS meede Tallinna innovatsioonifoorumil MELT 2018. Foto: Sven Paulus / ETAg

Miks on ettevõtjal tark taotleda NUTIKAS meetmest toetust ja kuidas kummutada eelarvamus, et taotlus- ja aruandlusprotsess on selle puhul liiga bürokraatlik? Vastab Eesti Teadusagentuuri nutika spetsialiseerumise valdkonna juht Viktor Muuli.

Kui ettevõttel endal puudub vajalik kompetents või tehnoloogiline baas, mida on vaja uue toote või teenuse arendamiseks, ja teadusasutustes on need mõlemad olemas, siis on selline koostöö ettevõtte jaoks väga tõhus ja efektiivne võimalus oma arengut toetada. 2017. aasta lõpus viisime läbi meetmed puudutava tagasiside küsitluse ettevõtete seas. Kui toetust varem mittetaotlenud ettevõtetest tervelt veerand pidas taotlemist näiliselt keerukaks, siis selle protsessi läbi teinud ettevõtteid pidasid toetuse mahu ja bürokraatia vahetunde igati mõistlikuks.

NUTIKAS meetmel käib kolmas taotlusvoor. Kuidas on meetmel seni läinud ehk kui palju on olnud taotlusi ja kui palju on välja jagatud toetusraha? Vastab SA Archimedes meetmehoidja Tea Tassa.

taotlust. Rahastatud on 32 projekti, toetuse kogusummas 10 532 648 eurot. Seega on saanud rahastust 45% hinnatud taotlustest.

Kokku on meetme eelarve 26 586 466 €, meetme eelarve jääk on hetkel 16 053 818 €. Valdkondlik jaotus on üsna ühtlane, enim ehk 21 on IKT projekte, ressursside tõhusama kasutamise vallas on neid 17 ja tervisetehnoloogiate puhul 8. III voor kestab kuni 19.12.2018 või eelarvemahu täitumiseni.

Milline ettevõtja võiks päris kindlasti mõelda meetme taotlemisele?

Taotlemisele võiks mõelda ettevõtte, kes tunneb, et vajab oma ettevõtte edasiseks arenguks tõuget innovatsiooni näol, ettevõtte, kes soovib kasutada teadusmahukamaid või kellel jääb toodete ja teenuste arendamisel oma kompetentsist vajaka.

Milline on olnud tagasiside seni taotlenud ettevõtelt?

Võiks öelda seda, et taotlusprotsess võib tunduda esmapilgul keeruline, kuid koostöös valitud TA asutusega ei tohiks taotluse kokkupanek olla liiga vaeva nõudev. Edasine projekti kulude esitamise protsess on kiire ja ilma suurema bürokraatiaga.

Ettevõtte suurus	Väikeettevõtte	Keskmise suurusega ettevõtte	Suureettevõtte
Töötajate arv	Vähem kui 50 töötajat	Vähem kui 250 töötajat	Rohkem kui 250 töötajat
Aastakäive ja bilansi kogumaht	Aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 10 miljonit €	Aastakäive ei ületa 50 miljonit € ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit €	Aastakäive ületab 50 miljonit € ja/või aastabilansi kogumaht ületab 43 miljonit €
Rakendusuringute toetuse piirmäär	70%	60%	50%
Tootearenduse toetuse piirmäär	45%	35%	25%

NUTIKAS toetusemäärad sõltuvad ettevõtte suurusest ja käibest.

Möödunud põuane suvi tõi Eestis ja mujal Euroopas kaasa suuri metsatulekahjusid. Loodetavasti tuleb juba varsti sellistel puhkudel tuletõrjajatele appi AS Milrem päästeplatvorm, mille pea 2-miljonilise eelarvega rakendusuringut toetab NUTIKAS meede. Eesmärk on arendada kaugjuhitavate sõidukite võimet väljaspool korrapäraselt linnakeskkonda oma ümbrust ja asukohta tajuda ning ise hakkama saada olukorras, kus side operaatori ja satelliitpositsioneerimine võib katkeda. Lähemalt rääkis projektist TÜ ja TalTech teadlaste konsortsiumiga koostööd tegeva Milremi arendusprojekti juht Heli Lukner.

AS Milrem arendab mehitamata maastikusõidukeid. Ettevõtte toodete hulka kuuluvad nii sõidukid ise kui ka nende juhtimisüsteemid ja valdkonnaspetsiifilised tööriistad. Meie väga kiirelt arenevas ärivaldkonnas on edu aluseks aktiivne koostöö teiste ettevõtete, riigiasutuste ja teadlastega.

NUTIKAS meetmes taotlesime toetust sõiduki juhtimisautonoomia arendamiseks koostöös Tallinna Tehnikaülikooli ja Tartu Ülikooliga. Usume, et Eesti teadlastel on suur potentsiaal toetada Eesti ettevõtteid. See pärast otsisime partnereid töörühmade hulgast, mille tegevusvaldkonnad on lähedased Milremi jaoks oluliste uurimissuundadega. Arendusprojekti ettevalmistamine algas 2017. aasta kevadel ning taotluse esitamiseni jõudsime sama aasta lõpuks.

Projekti ettevalmistamine on aidanud meil paremini mõista Eesti teadusasutustega koostöö tegemise spetsiifikat. Kui läbirääkimised partneritega lõpevad edukalt, arendab projekt kindlasti nii Milremi ekspordipotentsiaali kui ka osalevate ülikoolide konkurentsivõimet teadusmaailmas.

NUTIKAS on abiks põlevkivi tõhusal kasutamisel

Meie üht peamist maavara põlevkivi on uute teadmiste valguses võimalik kasutada säästlikumalt. See pärast teeb Eesti Energia koostööd TalTechi geoloogia instituudiga, et uurida ja katsetada kombainkaevandamisest tekkiva mäemassi erinevaid rikastamismeetodeid. Lähemalt tutvustas projekti Einar Kivimäe Eesti Energiast.

Millega teie ettevõtte tegeleb ja milles seisneb teie NUTIKAS meetme projekt?

NUTIKAS meetme raames tehtava rakendusuringu eesmärk on uurida ja katsetada põlevkivi pika-

ee (*longwall*) kombainkaevandamisest tekkiva mäemassi erinevaid rikastamismeetodeid, nt mägsetitamine, rasketes vedelikes setitamine, sõelumine, valikpurustamine jne. Rikastamine on vajalik, et tõsta kaubapõlevkivi kütteväärtust, mis seejärel tarnitakse elektri- või õlitootjatele. Lisaks luuakse uuringu käigus arvutusmudel, mis peab lihtsustama rikastamistehnoloogia valikut uue kaevanduse rajamisel või tootearenduse puhul.

Mismoodi käis NUTIKAS toetuse taotlemine ja kuidas te selleni jõudsite?

NUTIKAS toetuse taotlemise eel töö kestis vähemalt pool aastat. Uurisime erinevaid teadusuuringute rahastamise võimalusi ning ka koostöökohtumistel ülikoolidega soovitati meile esmalt proovida just NUTIKAS meedet, mille üks kasvuvaldkonnadest – ressursside tõhusam kasutamine – sobis suurepäraselt ka meie ettevõtte eesmärgiga. Taotlusprotsess oli arusaadav, kõigile tekkinud küsimustele saime vastused meetme hoidjalt.

Millist probleemi aitab toetuse kasutamine teie ettevõttel lahendada? Projekti eesmärk on suurener-

geetika valdkonnas põlevkivitööstuse ressursse väärindada, et suurendada põlevkiviressursi efektiivset kasutamist, vähendada eriheiteid ja jäätmete tekkimist. See eesmärk lähtub meie omaniku – Eesti riigi – seatud ootustest ja Eesti Energia strateegiast.

Millist lisandväärtust on NUTIKAS meede aidanud ettevõttele luua?

NUTIKAS meede on aidanud meie ettevõtet ideid käivitada ning tegeleda innovaatiliste projektidega, mille kaudu saame energiatootmise tehnoloogiaid efektiivsemaks ja keskkonnanahuldlikumaks arendada.

Positiivse rahastamisotsuse on saanud meie projektid «Mehhaniseeritud laavakompleksist tulevamaemassi rikastamise võimaluste uuring» ning hiljuti lisandus toetatud projektide nimekirja ka «Markseidritööde kaugseiremeetodite abil efektiivistamise võimaluste uuring», mille käigus uurime kaugseirelahenduste kasutamist mõõdistustöödel, mis muudaks markseidritööde teostamise põlevkivikaevandustes ohutumaks. NUTIKAS meede võimaldab kaasata meie arendustöösse Eesti teadusasutuste helgemaid päid ning laiendada koostööd Eesti Energia ja ülikoolide vahel.

Foto: Marianne Loorents,
Virumaa Teataja

Rakendusuring aitab pangal tõhustada hoolsusmeetmeid

NUTIKAS meetmest on abi mitmes valdkonnas ja heade partnerite ühine pingutus võib viia uute projektideni. Nõnda on Swedbank koos Tartu Ülikooli arvutiteaduse instituudiga teostamas oma teist NUTIKAS projekti. Lisaks varem alustatud koostööle eraklientide segmendi analüütika arendamiseks on nüüd võetud eesmärgiks hoolsusmeetmete tõhususe ja kuluefektiivsuse tõstmine.

Swedbank toetab ning osaleb mitmetes ühiskonda edendavates algatustes, tehes sealjuures tihedat koostööd Eesti ülikoolidega siinse majanduse teadusmahukuse suurendamiseks. NUTIKAS meetme poolt pisut rohkem kui 100 000 euroga toetatud projekti raames arendatakse meetodeid keeruliste ja struktureerimata andmete eeltöötlemiseks ning töötatakse välja andmeteanduse la-

hendusi, et muuta kahtlustäratavate finantsstegevuste tuvastamine veelgi täpsemaks ja spetsiifilisemaks.

«Teeme NUTIKAS toetusmeetme raames koostööd Tartu Ülikooliga andmeteanduse meetmete väljatöötamiseks, mis aitaksid tõhustada finantssektoris rakendatavaid hoolsusmeetmeid. NUTIKAS raamistikus on Swedbankil Tartu Ülikooliga kaks rakendusuringute

koostööprojekti. Esimene neist, mis algas 2017. aasta kevadel, keskendub andmeteanduse meetodite arendamisele täpsemate personaalsete pakkumiste tarbeks. Kuna projekt on olnud edukas, alustasime Tartu Ülikooliga 2018. aasta sügisel uut rakendusuringute koostööd. Kaks aastat kestva projekti jooksul teevad arvutiteadlased professor Marlon Dumas' juhtimisel tihedat koos-

tööd panga valdkondlike ekspertidega. Rakendusuringute eesmärk on tuvastada ning testida võimalikke andmeteanduse meetodeid. Näiteks hõlmab see kahtlustäratavate finantsstegevuste täpsemat ning spetsiifilisemat tuvastamist ning selle tarbeks senisest efektiivsemat keeruliste ja struktureerimata andmete kaasamist.» tutvustas koostööd Madis Ollikainen Swedbankist.

Testlabor, mis mahub taskusse

Nakkushaigused on inimkonnaga pikalt kaasas käinud ega näita kaugeltki märke taandumisest. Hoidmaks kokku analüüsile kuluvat raha ja arstijärjekordades seismise aega, toob Eesti-Saksa ettevõtte Selfdiagnostics kodukasutajani PCR (*Polymerase Chain Reaction*) lahenduse, mis on nakkushaiguste diagnoosimise valdkonnas laboritehnoloogia kuldstandard.

Selfdiagnosticsi arendatav toode on täpsuse ja tundlikkuse poolelt vabalt võrreldav laboritestidega. Samas pole diagnoosi saamiseks tarvis eraldi laborisse minna või kasuta-

da spetsiaalseid instrumente. Alates 2010. aastast on TÜ vilistlastest välja kasvanud teadusmahuka lähenemisega Selfdiagnosticsi töötanud selle nimel, et nakkushaigusi saaks testida võimalikult lihtsalt, odavalt ning eelistatavalt kodus. Kui seni on haigusnäitajaid analüüsitud pigem suurtes laborites, siis Self-

diagnostics on keerulise aparatuuri ära mahutanud umbkaudu mobiiltelefoni suurusse testseadmesse, mida peaks juba varsti saama osta kõige tavalisemast apteegist.

Koos Tartu Ülikooli tehnoloogiainstituudiga läbi viidava projekti eelarveks on enam kui 1,6 miljonit eurot. Ettevõtte kaasasutaja ning tegevjuht Marko Lehes usub, et toode muudab meditsiinivaldkonda. «Me anname inimesele võimaluse teha esimesed sammud diagnoosimisel ise, pärast seda saab ta minna tulemusega arstile ning see kinnitab diagnoosi ja määrab ravi,» annab Lehes aimu tulevikumediitsiinist.

Selfdiagnosticsi
suguhaiguste
kiirtest.

Foto:
Selfdiagnostics

Vaade ülikoolist: meede kasvatab ettevõtluslepinguid

Teadusasutusi ning ettevõtjaid ühisprojektide juurde toov NUTIKAS meede on kasulik mõlemale osapoolle. Millised on siin TalTechi kogemused, sellest kõneles tehnoloogia- ja siirde talituse juhataja Kaja Kuivjõgi.

Kuidas on NUTIKAS meede aidanud kaasa ettevõtete ja teie ülikooli koostööle?

Meede on olnud hea algus ülikoolide ja ettevõtete koostöökogemuse tekitamiseks ja arendamiseks, samuti tootearenduse teadlaste kaasamiseks. *High-tech*-tehnoloogiate kaasamiseks tootearendusse on krii-

tiline katta tootearenduse elukaare ulatuses kõik etapid, st etapid eeluringust kuni tööstusliku prototüübini.

Kuivjõrd on meede aidanud kasvata teie teadusasutuse ettevõtluskoostöö mahtu?

Ettevõtetega sõlmitud lepingutest võtavad NUTIKAS meetmest rahastatud tööd küllalt olulise osa, kuid huvi ja potentsiaali oleks ilmselt enamaks. Ka Eesti mõistes suured ettevõtted on huvitatud NUTIKAS meetme kasutamisest oma tootearenduses. Seega on NUTIKAS meetmel ettevõtluslepingute kasvule oluline mõju.